

Arbeidsplassen som læringsarena

Hvordan lærer egentlig leger i spesialisering på jobben?

Illustrasjonsfoto: Jens Sølberg/Samfoto

I løpet av 2017 innfører Norge ny medisinsk spesialitetsstruktur (1). Målet er å forbedre og effektivisere spesialistutdanningen, slik at helsevesenet står bedre rustet til å møte morgendagens utfordringer og behov. I en mer moderne pedagogikk skal man blant annet legge større vekt på beskrivelser av læringsutbytte enn krav til tjenestetid og prosedyrer. Det skal også bli mer e-læring og simulatortrening.

Lite empirisk forskning

En nederlandsk oversiktsstudie fra 2012 viste at det var publisert påfallende lite internasjonal empirisk forskning som forteller oss noe om hvordan leger i spesialisering («residents») lærer på arbeidsplassen (2).

I noen studier konkluderte man med at den viktigste læringen var uformell og fremhevet verdien av supervisjon som praktisk læring, og veiledning som refleksjon over meningen i arbeidet. De som lærer, er ikke passive mottakere, og tilbakemelding («feedback») er en interaktiv prosess mellom spesialisten og legen i spesialisering.

Veiledning og supervisjon er i dag viktige pedagogiske læringsstrategier for leger i spesialisering, men dette forutsetter at det avsettes tilstrekkelig med tid fra tilgjengelige spesialister som instruerer. I en hektisk arbeidshverdag er dette krevende. Selv om den viktigste læringen foregår på arbeidsplassen, kan arbeidspresset bidra til å redusere verdien av den virkelighetsnære læringen.

Kvalitet på utdanningen

I oversiktsstudien er det en overvekt av kvalitative studier, særlig basert på fokusgruppeintervjuer. Denne forskningen bør suppleres med flere kvantitative studier, slik at det blir mulig å generalisere resultatene på et overordnet nivå.

Siden vi ikke har nok forskning som dokumenterer hvordan utdanningene fungerer – eller måler utbytte av læringen opp mot faglige mål – blir det i neste omgang en utfordring å definere mål og strategier for læring, som vi kan anta vil gi det beste læringsutbyttet.

I løpet av 2016 vil LEFO – Legeforsk-

ningsinstituttet, i samarbeid med Medisinsk fagavdeling i Legeforeningen, for andre gang gjennomføre en undersøkelse blant alle leger i spesialisering i Norge om hvordan de opplever kvaliteten på utdanningen. LEFO – Legeforskningsinstituttet vil i denne runden utvide med nye forskningsspørsmål som blant annet går mer konkret på hvordan leger i spesialisering lærer, og hvilket utbytte de har av læringen. Dette kan gi viktig informasjon om hvordan læringen foregår, og hvor det er forbedringspotensial.

Cecilie Normann Birkeli

LEFO – Legeforskningsinstituttet

Litteratur

1. Helsedirektoratet. Fremtidens legespesialister. En gjennomgang av legers spesialitetsstruktur og -innhold. Rapport IS-2079-3. <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/201/Fremtidens-legespesialister-en-gjennomgang-av-legers-spesialitetsstruktur-og-innhold-IS-2079-3.pdf> [29.2. 2016].
2. Dornan T. Workplace learning. *Perspect Med Educ* 2012; 1: 15–23.